

Kohtla-Järve Slaavi Põhikool
Pärna 49
30326 Kohtla-Järve
Ida-Virumaa

1.03.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/17/27

**Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli haldusjärelvalve õiendi
kinnitamine**

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus-ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelvalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel:

1. Kinnitan Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli haldusjärelvalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal Kohtla-Järve Linnavalitsusel palume esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega hiljemalt viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ruth Elias
peaekspert

Koopia: Kohtla-Järve Linnavalitsus

735 0106
ruth.elias@hm.ee

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna
järelevalve valdkonna peaeksperdi korraldusega
„Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli haldusjärelevalve õiendi
kinnitamine“

ÕIEND

HALDUSJÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA KOHTLA-JÄRVE SLAAVI PÕHIKOO LIS

SISSEJUHATUS

1. Kohtla-Järve Slaavi Põhikool (edaspidi *kool*) on Kohtla-Järve Linnavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Pärna 49, Kohtla-Järve, 30325 Ida-Viru maakond.
2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 16.11.2022 korraldusega nr 9.5-2.2/22-23/17/1 „Haldusjärelevalve algatamine Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis“.
3. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaekspert Ruth Elias, eksperdina oli kaasatud Keeleameti Ida-Viru järelevalvetalituse vaneminspektor Renata Laas.
4. Järelevalves vaadeldi, kas koolis tagatakse eesti keele ja eestikeelne õpe tasemel, mis võimaldaks põhikooli lõpetajatel jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutuses; missuguseid meetodikaid ning õppematerjale kasutatakse eesti keele ja eestikeelses aineõppes; kas eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise meetodika koolituse, kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskuse tase vastavad kehtivatele nõuetele.
5. Järelevalve algas 24.01.2023.
6. Järelevalves vesteldi kooli direktori ja õppealajuhatajaga, eesti keele õpetajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas, võrreldi kooli dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud kannetega.

KOKKUVÕTE

Kool on Kohtla-Järve linnas tegutsev õppeasutus, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Seisuga 24.01.2023 õppis koolis 401 õpilast ning töötas 46 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Kooli õppekava vajab ajakohastamist. Täiendamist vajab õppekava üldosa, sest selles ei ole kirjeldatud üldpädevuste kujundamist, digipädevuste kujundamise kirjeldus vajab täiendusi nii õppekava üldosas kui ainekavades. Täpsustamist vajab loovtöö temaatika valiku, juhendamise ja hindamise kord, mis sätestatakse õppekavas ja seda ei saa volitada kehtestama direktorit. Korrastamist vajavad ainekavad, sest ainekava keel ja kirjandus on osaliselt venekeelne, kuid kooli dokumendid peavad olema läbivalt eesti keeles. Õppekava koostamise aluseks olnud

riiklik õppekava on muutunud, kuid kooli õppekavas ei kajastu kehalises kasvatuses ujumise algõpetuses muudetud õpitulemusi.

Ajakohastamist vajab õppekava lihtsustatud õppe tööõpetuse ainekava, õppekavas on sätteid toimetulekuõppe korraldamiseks, kuid lisatud ei ole toimetulekuõppe tunnijaotusplaani ning lihtsustatud õppe tunnijaotusplaani 7. klassile ei sisalda valikainete tunde.

Õppekavas kasutatakse aegunud terminoloogiat, näiteks viidatakse õppekava üldosas nõustamiskomisjonile, kuid alates 2018. aastast annab soovitus õpilasele sobiva õppekava määramiseks kooliväline nõustamismeeskond.

Koolis õpetavad eesti keelt teise keelena või eestikeelset aineõpetust kaheksateist õpetajat, kellest kümme omavad nõutavat kvalifikatsiooni ja keeleoskustaset C1, seitsmel eesti keele või eesti keeles aineõpet õpetaval õpetajal kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna neil puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Ühel õpetajal, kellel on nõutav kvalifikatsioon, puudub eesti keeles õpetamiseks nõutav keeleoskustase C1.

Riiklike tulemusnäitajate põhjal on 2021/2022. õppeaastal põhikooli lõpus sooritatud eesti keel teise keelena põhikooli eksami tulemused kõrgemad riigi keskmisest. Varasematel aastatel on eesti keel teise keelena lõpueksami tulemuste keskmised näitajad koolis olnud madalamad riigi keskmistest näitajatest. Kuna koolis õpivad osad õpilased keelekümbelusklassides, siis on eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami tulemused ka koolisisestelt väga erinevad, sest keelekümbelusklasside õpilaste eesti keele eksami tulemused on olnud riigi teiste keelekümbelusklasside õpilaste keskmisega võrreldes kõrgemad. Vene õppekeele klasside eesti keel teise keelena eksamitulemused on olnud teiste vene õppekeele klasside keskmisega võrreldes madalamad, kuid 2021/2022. õppeaasta lõpueksami tulemused olid keskmisega võrreldes veidi kõrgemad.

Eesti keelt teise keelena õpitakse alates 1. klassist, a ja b klassid on vene õppekeele, kuid koolijuhil sõnul on nendes klassides eestikeelse õppe osakaal vähemalt 40%, c klassid on keelekümbelusklassid. Nii kooli juhtkonna kui ka õpetajate sõnul on keelekümbelusklassides õppivate õpilaste eesti keele tase edasiõppimiseks eestikeelsetes kutsekoolides või gümnaasiumites piisav, kuid tavaklasside õpilaste keeleoskuse tase ei võimalda kõikidel õpilastel jätkata õpinguid eestikeelsetes haridusasutustes. Sama kinnitas järelevalves vaadeldud tundide analüüs.

Sisehindamise protsessis on kool koostanud kokkuvõtte igal õppeaastal, analüüsitud on erinevaid tegevus- ja tulemusnäitajaid. Nende analüüsides tulemustest lähtudes ei ole tehtud järeldusi ega toodud välja tugevusi ja parendusvaldkondi ning ei ole planeeritud tegevusi olukorra parandamiseks.

Koolil on kehtiv arengukava aastateks 2021–2023, mis määrab kooli arendamise eesmärgid, põhisuunad ja tegevuskava kolmeks aastaks. Parendustegevustena on välja toodud vajadus analüüsida põhjuseid, mis tingivad matemaatika ja eesti keele madalad tulemused 2016 ja 2018 võrreldes Eesti keskmisega ning kavandada meetmed ainete õpetamise kvaliteedi tõstmiseks. On ka välja toodud, et eesti keele ja matemaatika õpetajatel tuleb tähelepanu pöörata õppeprotsessi parendamisel sellele, kuidas vähendada ülehinnatud tulemustega õpilaste osakaalu. Sisehindamise parendusvaldkondadest lähtuvalt on üheks arengusuunaks, mida arengukava elluviimisega soovitakse kindlustada, eesti keele valdamise tõstmine ja keelekeskkonna loomine läbi eestikeelse aineõppe ja keelekümbelusprogrammi. Õppe- ja kasvatustöö valdkonna tegevusena on planeeritud eestikeelset aineõpet toetava süsteemi loomine.

Kooli 2022/2023. õppeaasta üldtööplaan ei ole koostatud valdkonniti, see on kalenderplaan kuude lõikes, ürituste ja koolielu tavapärase tegevustega. Üldtööplaanist ei selgu valdkondade lõikes arendustegevused, mis peaks lähtuma sisehindamise tulemustest, õppekavast ja arengukavast. Üldtööplaanis ei ole konkreetseid tegevusi, mis toetaks arengukavas planeeritud eestikeelset aineõpet toetava süsteemi loomist.

Koolil on koostatud pidaja eestvedamisel eestikeelsele õppele ülemineku tegevusplaan, mis koosneb kolmest osast: sisehindamise tulemused 10.12.2022 seisuga, kolme õppeaasta tegevusplaan ainevaldkonniti sujuvaks eestikeelsele õppele üleminekuks ja ülevaade plaani elluviimise vajadustest. Kool on viimased neli aastat panustanud sujuvale eestikeelsele õppele üleminekuks.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 46, kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 38 töötajal: 34 õpetajal, logopeedil, sotsiaalpedagoogil, õppealajuhatajal ja direktoril. Kaheksal õpetajal kvalifikatsioon nõuetele ei vastanud, neil kõigil puudusid magistrikraad ja õpetajakutse. Kõikide õppe- ja kasvatusala töötajate välisriikides omandatud haridustasemele oli hinnangu andnud Eesti ENIC/NARIC Keskus.

Järelevalves selgus, et kooli 46st õppe- ja kasvatusala töötajast puudub ametikoha nõuetele vastav keeleoskustase 17 töötajal. Perioodil 2017–2022 on eesti keelt õppinud keelekursustel 16 õpetajat. Teises keeles õpetamise metoodikakursusel on perioodil 2017–2022 osalenud 32 õpetajat, kursuste pikkused 3–78 tundi. Koolis on analüüsitud õpetajatele koolitusvajadust ning sellest lähtuvalt on koolitusi korraldatud. Kõiki planeeritud koolitusi ei kajastata üldtööplaanis.

Viimase viie aastaga on koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskus tõusnud ligi 20%. Kui Kohtla-Järve linnas vastab EHISe andmetel eesti keele oskus nõuetele ligi 63% õpetajatest, siis koolis on 2021. aastal riigikeeleoskuse nõuetele vastavate õpetajate näitaja üle 65%. Eelnevatel aastatel on õpetajate riigikeeleoskus olnud alla linna keskmist, mis näitab, et kooli personalivalikul ja õpetajate koolituste planeerimisel pööratakse rõhku riigikeele oskusele.

Ärakuulamisel kooli pidaja Kohtla-Järve Linnavalitsus ja kool täiendusi ja parandusi ei teinud ning nõustus õiendi sisu, ettepanekute ning ettekirjutustega.

OLUKORRA KIRJELDUS

Kool on Kohtla-Järve linna hallatav õppeasutus, mis korraldab õpet I–III kooliastmes. Kooli põhimääruse¹ kohaselt on kooli õppekeel vene keel ning koolis saab õppida vene keeles, keelekümbklussides (varajane keelekümbklus alates 1. klassist ja hiline keelekümbklus alates 5. klassist)². Samuti pakub kool eestikeelset aineõpet alates 1. klassist.

Seisuga 24.01.2023 õppis koolis EHISe ja kohapeal kontrollitud andmetel 401 õpilast, neist I kooliastmes 130, II kooliastmes 124 ja III kooliastmes 147. Koolis töötas 46 õppe- ja kasvatusala töötajat.

1. Õppekava vastavus nõuetele

Järelevalves oli vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna kooli õppekava on

¹ Kohtla-Järve Linnavalitsuse 07.03.2017. a määruse nr 8 § 8 lg 1.

² Kohtla-Järve Linnavalitsuse 07.03.2017. a määruse nr 8 § 8 lg 2.

tervikdokument, mis on koolis õpingute aluseks ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames, oli õppekava vaatluse all tervikuna, sest eesti keele õpet puudutavat ei saa muust õppest eraldiseisvana käsitleda.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse³ (edaspidi *PGS*) kohaselt koostab kool riiklike õppekavade alusel kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor, eelnevalt esitatakse need arvamuse andmiseks kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.

Kooli õppekava on kinnitanud⁴ direktor 2022/2023. õppeaastaks digitaalselt. Digikonteiner sisaldab ainult allkirjastatud käskkirja, sellele ei ole lisatud õppekava. Õppekava muudatusi on enne kinnitamist arutatud kooli hoolekogus⁵, õppenõukogus⁶ ja õpilasesinduses⁷. Õppekava muutmise seotud menetlusprotsess ei ole läbipaistev, kuna ka hoolekogu, õppenõukogu ja õpilasesinduse protokollile, milles on kajastatud õppekavasse tehtud muudatuse arutelu, ei olnud lisatud arutlusel olnud õppekava, ka ei sisaldu protokollides õppekava muutmise vajaduse asjaolud ning muudatuste täpsem sisu ja olemus.

Selgitame, et olukord, kus dokumendil ning selle arutamise koosolekute protokollide vahel puudub seos ja dokument (õppekava) on tegelikult säilitatud muudetavas vormis, mitte digikonteineris, ei taga kindlust, et dokument on terviklik, samuti ei taga see selgust, milline dokument oli esitatud arvamuse andmiseks. Terviklikkuse tagab näiteks digikonteineri allkirjastamine, milles sisaldub arutlusel olnud dokument koos protokollidega. Sama kehtib ka direktori poolt allkirjastatud õppekava käskkirja ja kinnitatud dokumendi (õppekava) kohta. Õigusselguse tagamiseks peab dokumenti kehtestades lisama kehtestamise dokumendile ka kehtestatava dokumendi (õppekava koos kõigi lisadega), et oleks üheselt arusaadav, milline on dokumendi kehtiv versioon. Oluline on, et dokumendi lisad on dokumendi lahutamatud osad.

Protokollidest selgub, et õppekava muudatused olid seotud hindamisega, õppekavasse⁸ lisati tekstilõik: „Trimestri hinde väljapanemisel võib õpetaja võtta arvesse õpilase individuaalset arengut ja saavutatud õpitulemusi, hinnates neid kuni 0,2 täiendava palliga. Vastav teave täiendava palli lisamise kohta kajastab õpetaja trimestri hinde kommentaaris“. Üheski protokollis ei põhjendata regulatsiooni vajalikkust ja kuidas muudatus sobib kaasaegse õpikäsitlusega.

Direktor selgitas, et tavaliselt märtsis-aprillis avatakse arutelu, kas õppekava on vaja muuta, mida ja kuidas on vaja muuta. Ta lisas, et samal ajal toimuvad kooli ainenõukogud, kus arutatakse õppekava muutmise vajadust. Juunis tehakse ettevalmistused õppekava muutmiseks ning augustis toimuvatel koosolekutel toimub muudatuste kinnitamine, kuid enne koosolekute toimumist on saadetud planeeritavad muudatusettepanekud tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks. Direktori sõnul tuli hindamise muutmise ettepanek hoolekogust, eesmärgiks oli muuta hindamist paindlikumaks, kuid seda ei kajastatud protokollides.

Õppekavas⁹ olevatel tunnijaotusplaanidel on märges, et need kehtivad 2022/2023. õppeaastal. Samas ei ole tunnijaotusplaanide muudatusi arutatud õppenõukogus, hoolekogus ega ka õpilasesinduses.

³ PGS, § 17 lg 1.

⁴ Direktori 01.09.2022 nr. 1-2/26.

⁵ Hoolekogu 29.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-5/5.

⁶ Õppenõukogu 30.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-6/6.

⁷ Õpilasesinduse 02.06.2022 koosoleku protokoll nr 6-2/4.

⁸ Õppekava p 7.4.3

⁹ Õppekava p 3.1.

Direktori sõnul muudeti tunnijaotusplaani, kuna koolis ei ole enam hilise keelekümbelse klassi, seega viidi tunnijaotusplaanid vastavusse tegeliku olukorraga.

Kuna koolis ei tegutse enam hilise keelekümbelse klassi, ei ole kooli põhimäärus enam kooskõlas kooli tegeliku õppekorraldusega.

Õppekavas¹⁰ on neli erinevat tunnijaotusplaani: tavaklassidele, varajase keelekümbelse klassidele, eriklassidele ja lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivatele klassidele. Tunnijaotusplaanides on ebatäpsusi, näiteks on varajase keelekümbelse klassides I kooliastmes vene keelt 2. ja 3. klassis neli tundi, kuid tundide arv kokku on 9, õige on 8 ning I kooliastme tundide arv on vale; eriklasside I kooliastme eesti keel teise keelena tunde on 1. ja 2. klassis kaks ja 3. klassis kolm, kokku on neid arvatud 6, õige on aga 7, samuti on vale I kooliastmes tundide arv kokku. Eriklasside 7. klassi tunnijaotusplaanis ei kajastu valikaine tunde.

Tunnijaotusplaanides on eristavalt märgitud eesti keeles läbiviidavad ainetunnid.

Direktori sõnul määrati õppekavas eesti keeles läbiviidavad tunnid ning kui näiteks eestikeelset ainet õpetav õpetaja peaks koolist lahkuma, otsitakse just selle aine eesti keeles läbiviimiseks uut õpetajat. Seega kool lähtub õpetaja otsingul kooli õppekavast ja selles määratud eesti keeles õpetatavatest õppeainetest, mitte õpetaja soovist mõnda ainet eesti keeles õpetada.

Direktori sõnul hakkas kool neli aastat tagasi üle minema eestikeelsele õppele, nii rakendati 1.c, 4.c ja 7.c klassis lisaks eesti keele õppele ka eestikeelset aineõpetust.

Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas põhikooli riiklikus õppekavas¹¹ (edaspidi *PRÕK*) sätestatuga ja vajab täiendamist.

Õppekava üldosas ei ole kirjeldatud üldpädevuste kujundamine¹², kuidas koolis üldpädevusi kujundatakse ning digipädevuste¹³ kujundamise kirjeldus vajab täiendusi nii õppekava üldosas kui ka loodusainete ja kunstiainete ainekavades.

Kooli õppekavaga¹⁴ on kehtestatud, et õpilased sooritavad loovtöö 7. klassis vastavalt koolis kehtestatud loovtöö läbiviimise korrale. Täpsustamist vajab loovtöö temaatika valiku, juhendamise ja hindamise kord¹⁵, mis tuleb sätestada õppekavas. Kooli õppekavaga on antud juhendi kehtestamiseks volitus direktorile, kuid see ei ole *PRÕK*iga¹⁶ kooskõlas, sest juhend peab olema õppekava osaks.

Õppekavas kasutatakse aegunud terminoloogiat, näiteks viidatakse õppekava üldosas nõustamiskomisjonile, kuid alates 2018. aastast annab soovitus õpilasele sobiva õppekava määramiseks kooliväline nõustamismeeskond. Õppekavas ei ole kasutatud ka *PRÕK*is sätestatud valdkonna- ja ainenimetusi, nt ainevaldkonda kunstiained nimetatakse õppekavas kunst ja muusika ning ainet muusika nimetatakse muusikaõpetuseks.

Täpsustamist vajavad klasside tähised, tunnijaotusplaanis¹⁷ on sätestatud, et D-tähisega klassid on eriklassid, kes õpivad lihtsustatud riikliku õppekava alusel ning tunnijaotusplaanis¹⁸ on märgitud, et D-tähisega klassid on eriklassid, kes õpivad riikliku õppekava alusel. Ei ole üheselt aru saada, mille poolest need eriklassid teineteisest erinevad.

¹⁰ Õppekava, p 3.1.

¹¹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

¹² Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 4 lg 2.

¹³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 4 lg 4 p 8.

¹⁴ Õppekava, jagu 6.

¹⁵ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lg 6 p 4.

¹⁶ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lg 6 p 4.

¹⁷ Õppekava, lk 14.

¹⁸ Õppekava, lk 13.

Täiendamist vajab kehalise kasvatuse ainekava, sest ainekavas on ujumise algõpetuse õpitulemus esitatud puudulikult. Ujumise algõpetuse õpitulemuse kirjeldus on vaja viia kooskõlla põhikooli riiklikus õppekavas kehtestatudga¹⁹. Alates 2017. aastast on ujumise õpitulemus I ja II kooliastmes kehtestatud järgmiselt: õpilane oskab ujuda, sealhulgas sukelduda, vee pinnal hõljuda, rinnuli ja selili asendis kokku 200 meetrit edasi liikuda. Lisaks ei ole ainekavas kajastatud üldpädevuse „kultuuri- ja väärtuspädevus“ kultuuriline komponent, mis on oluline, kuna kehakultuur ja sport on kultuuri osad.

Valdkonnakava keel ja kirjandus on osaliselt vene keeles, millega ei ole järgitud keeleteaduse sätet²⁰, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse asutuse asjaajamine toimub eesti keeles.

Võõrkeelte ainekavad ei ole koondatud ühtseks valdkonnakavaks, nagu näeb ette PRÕK²¹. Eesti keele teise keelena ainekavades ei ühti nädala õppetundide arv õppekava üldosa tunnijaotusplaanides sätestatud õppetundide arvuga. Samuti on ainekava õpitulemustes²² puudu kooliastmete lõpuks taotletavad keeleoskustasemed (A1.2, A2.2 jne). Taotletavate keeleoskustasemete kajastamine annab võimaluse kiiresti ja lihtsalt aru saada sihttasemest.

Õppekava üldosas on kirjeldatud, et koolis rakendatakse individuaalset, lihtsustatud ja toimetuleku õppekavasid ning koduõpet.

Juhime tähelepanu, et individuaalsed õppekavad koostatakse alati kas PRÕKi või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (edaspidi *PLRÕK*) alusel. Lihtsustatud õppe õppetase ning toimetulekuõppe õppetase on mõlemad aga põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava osad (lisad), mitte eraldiseisvad õppekavad. Järelevalves esitatud õppekava ei sisaldanud toimetulekuõppe ainekavasid ja õppekava üldosas ei olnud toimetulekuõppe tunnijaotusplaani.

PLRÕK²³ sätestab, et lihtsustatud õppes on alates 3. klassist valikõppeainete tunnid. Muu emakeelega õpilaste puhul valikainete tundide lisandumisel tunniplaani ületab nädala tunnikoormus riiklikus õppekavas ettenähtud mahtu. Samas alates 5. klassist kuni põhikooli lõpuni tuleb lihtsustatud õppetase muu emakeelega õpilastele võimaldada valikõppeained, sest nädala tunnikoormus jääb ka valikainete lisandumisel määrusega ettenähtud piiridesse, kuna need õpilased ei õpi lisaks teist võõrkeelt. Kooli lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan näeb valikõppeaineid ette ainult 8. ja 9. klassis, kuid mitte 7. klassis.

Inimeseõpetuse ainekavas on 9. klassi õpitulemuste loetelus õpitulemused²⁴, mis peaksid olema 8. klassi lõpuks saavutatud.

Loodusõpetuse ainekavas on 5. klassi õpitulemuste loetelus puudu järgmised õpitulemused²⁵: nimetab ja näitab joonisel või mudelil inimese elundkondade tähtsamaid elundeid; kirjeldab joonise või mudeli ja tugisõnade toel inimese elutähtsate organite põhifunktsioone.

Muusikaõpetuse ainekavas on 1. klassi õpitulemuste loetelus puudu õpitulemus²⁶: osaleb õpitud laulumängude mängimisel, hoiab rivi ja sõõri.

Tööõpetuse ainekavas on 3. klassi õpitulemuste loetelust puudu õpitulemus: õmbleb riidele kahe auguga nõõpi²⁷. 6. klassi käsitöö õpitulemuste loetelus on puudu õpitulemus koob sokki²⁸. Nimetatud õpitulemus on küll esitatud 8. klassi käsitöö õpitulemuste loetelus, aga riikliku õppekava kohaselt peab olema ka 6. klassis.

¹⁹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, lisa 8 p-d 2.1.5 ja 2.1.7.

²⁰ Keeleteadus, § 10 lg 1.

²¹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lg 5.

²² Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 2.

²³ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 4.6.

²⁴ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.6.9.1.

²⁵ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.4.5.3.

²⁶ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.7.3.1.

²⁷ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.10.5.1.

²⁸ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.10.7.1.1.

7. klassi käsitöö õpitulemuste loetelus on puudu õpitulemused²⁹: õmbleb tõmblukk-kinnist; vahetab katkiläinud tõmblukku; teeb nõõpauke, õmbleb riidele trukke, haake.

Kaks esimest õpitulemust on küll esitatud 8. klassi käsitöö õpitulemuste loetelus, aga riikliku õppekava kohaselt peab see olema ka 7. klassis.

9. klassi puidutöö õpitulemuste loetelus on õpitulemuseks "teeb elementaarseid elektriinstallatsioonitöid", kuid nimetatud õpitulemus on kehtetuks tunnistatud, kuna võib olla kerge intellektipuudega õpilasele ülejõukäiv ning ohtlik.

Vene keele ainekava on esitatud venekeelsena, kohaliku omavalitsuse ja tema asutuse asjaajamise keel peab olema eesti keel³⁰.

Juhtkonna sõnul ei ole nad ainekavasid muutnud ja riiklike õppekavade muudatused on ekslikult jäetud tähelepanuta.

1.1. Ettepanek pidajale

Viia kooli põhimäärus kooskõlla kooli tegeliku õppekorraldusega.

1.2. Ettepanekud direktorile

- 1.2.1. Kajastada kooli hoolekogu ja õpilasesinduse protokollides toimuvad arutelud ning ettepanekud kooli alusdokumentide ning oluliste põhimõtete kohta, mis aitab säilitada kokkulepete taga olevaid tõlgendusi ja selgitusi, samuti võimaldab see kooli tegevuse edasisel planeerimisel varem toimunud aruteludega arvestada.
- 1.2.2. Kehtestada õppekava ilma õppeaastat lisamata ja muuta õppekava vastavalt vajadusele, lisada muutmisel muudatuse juurde muutmise kuupäev, et tekstist oleks lihtsam leida ja aru saada, mida ja millal on muudetud või õppekavasse juurde lisatud.
- 1.2.3. Korrigeerida õppekava üldosa tunnijaotusplaan nii, et oleks selgelt arusaadav, kui palju mingit õppeainet erinevatel kooliastmetel ja põhikooli jooksul õpitakse.
- 1.2.4. Viia õppekavas kasutatav terminoloogia kooskõlla riiklikus õppekavas kasutusel oleva terminoloogiaga.
- 1.2.5. Esitada õppekava, sh keele ja kirjanduse valdkonnakava täies mahus eesti keeles ning jälgida, et keelekasutus vastaks eesti kirjakeele normile.

1.3. Ettekirjutused pidajale

- 1.3.1. Tagada kooli õppekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetega 1, 4, 5 ja lõike 6 punktidega 4, 6 ja 7 ning selle lisadega 2 ja 8 vastavalt käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 1.3.2. Tagada keele ja kirjanduse valdkonnakava ning kehalise kasvatuse ainekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja selle lisades 2 ja 8 kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 1.3.3. Tagada kooli lihtsustatud õppe õppekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 4 lõigetega 1 ja 2 ning lisa 1 punktidega 4.6, 6.4.5.3, 6.6.9.1, 6.7.3.1, 6.10.5.1, 6.10.7.1.1, 6.10.7.2.1 vastavalt käesoleva õiendi punktis 1 toodud selgitustele. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

Kooli päevakava³¹ on direktor kinnitanud 2022/2023. õppeaastaks, kuid päevakava juurde ei ole lisatud tunniplaani. Tunniplaani³² jaanuariks ja veebruariks on direktor eraldi kinnitanud.

²⁹ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 p 6.10.7.2.1.

³⁰ Keeleseadus, § 10 lg 1.

³¹ Direktori 01.09.2022 käskkiri nr 1-2/23.

³² Direktori 03.01.2023 käskkiri nr 1-2/01.

Sotsiaalministri määruse³³ kohaselt on tunniplaan päevakava osa ja koostatakse lähtuvalt riiklikes õppekavades sätestatud õpilase nädalakooormusest, riikliku õppekava alusel koostatud kooli õppekavast, õppeainete raskusest ning eeldatavatest õpitulemustest. Kooli järelevalves esitatud tunniplaan³⁴ on kooskõlas kooli õppekavas kehtestatud tunnijaotusplaanidega, kuid ei ole kooskõlas PLRÕKi³⁵ nõuetega, sest lihtsustatud õppe 7. klassis ei ole kõiki tunnijaotusplaanis ettenähtud tunde, puudu on kaks valikaine tundi.

9. klasside tunniplaani sisaldavad lisaks 32 kohustuslikule õppetunnile kolm tundi eksamiteks ettevalmistamist. Täiendavate õppetundide lisamine tunniplaani ei ole õigusaktidega kooskõlas ning ületab PGSi³⁶ sätestatud põhikooli õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust õppetundides.

Järelevalves selgus siiski, et tegemist ei ole õpilastele kohustuslike tundidega. Kooli juhtkonna sõnul on tegemist konsultatsioonitundidega, kus õpetajad saavad sel ajal kõikides eksamiainetes vaid 9. klassi õpilasi juhendada. Teistele õpilastele on eraldi konsultatsiooniaeg. Eksamiteks valmistumisel hindeid ei panda ja tundides osalemine on vabatahtlik. Tunniplaanis on seepärast, et ka õpilased ja vanemad on nii soovinud, et oleks teada, millal on konsultatsioonid eksamiainetes, kool on sellist eksamiteks toetamise süsteemi kasutanud aastaid. Eesti keele ja matemaatika konsultatsioonid algavad juba septembri lõpus, teistes ainetes lisanduvad konsultatsioonid hiljem. Edaspidi peaks kool selguse tagamiseks tunniplaanis vabatahtlikud tegevused kohustuslikest äratuntavalt eristama.

Eesti keelt teise keelena õpitakse alates 1. klassist, a ja b klassid on vene õppekeele, kuid koolijuhi sõnul on nendes klassides eestikeelse õppe osakaal vähemalt 40%, c klassid on keelekümbelklassid. Keelekümbelklassidesse pääsevad õppima kõik, kelle vanemad selleks soovi avaldavad.

Koolis on 23 Ukrainast tulnud õpilast. Neile eesti keelt õpetava õpetaja andmeid ei olnud kantud EHISesse, kuid järelevalve ajal EHISe andmed korrastati.

Direktor selgitas, et tegemist oli eksitusega ning õpetaja andmed sai EHISesse lisatud.

Stuudiumi päevikute juurdepääs järelevalvajatele avati koolis kohapeal. E-päevikute kontrollimisel ilmnes, et õppetunnid 2021/2022. õppeaastal toimusid tunniplaani kohaselt ja tundide mahud olid täidetud. Päevikutest ilmnes, et näiteks 19.01.2023 asendas eesti keelt 8.a ja 8.b klassis õpetaja, kelle eesti keele tase on B1 ning ei vasta nõutavale keeletasemele C1. Direktori sõnul püütakse asendada kõik tunnid tunniplaani järgselt. Õppejuht valib, kes on vaba ja saab asendada, eesti keele tundide asendamiseks proovitakse leida eesti keelt valdav õpetaja. Kui on plaaniline asendus, õpetaja teatab ette, et ei saa tundi anda, siis on tööd ja juhendmaterjalid ette tehtud ja asendaja ainult juhendab tunni ajal õpilasi, sellisel juhul jäetakse asendajale ka tunnikonspekt, et asendusõpetaja saaks asendamisega edukalt hakkama. Direktor nentis, et koolis on olnud olukordi, kus eesti keele tunde asendavad õpetajad, kellel ei ole eesti keele tase nõutaval tasemel.

Direktori sõnul hinnatakse õppekava täitmist koolis töötulemuste analüüsimise käigus, sellesse on kaasatud ainenõukogud, kus kõik esile kerkivad teemad läbi arutatakse ja vajadusel järeldused tehakse. Analüüsitakse õppeedukust, tasemetööde, proovieksamite, eksamite ja riiklike eksamite tulemusi. Õppeaasta sees tehakse detsembris õppekava täitmisest aruanne ainenõukogudele ja hoolekogule. Kahel aastal on kool andnud hoolekogule ka tagasisidet

³³ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määruse nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“ § 10 lg 1.

³⁴ Direktori 03.01.2023 käskkiri nr 1-2/01.

³⁵ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

³⁶ PGS, § 25 lg 2.

eestikeelsele õppele üleminekul. Kool osaleb riiklike tasemetööde tegemises ka siis, kui ei olda valimis.

Direktor lisas, et õppekava täitmist analüüsides saab püstitada eesmärgid uueks õppeaastaks ja vajadusel korrigeerida kooli õppekava.

Juhtkonna sõnul kontrollitakse e-päevikute täitmist, sellesse protsessi on lisaks direktorile ja õppealajuhatajale kaasatud haridustehnoloog. Kui märgatakse päeviku täitmisel puudusi, antakse sellest õpetajale kirjalikult teada e-posti kaudu.

Kooli juhtkonna sõnul külastavad nad regulaarselt õppetunde. Eelmisel õppeaasta toimus 63 tunnikülastust, sel õppeaastal on toimunud 26. Koolis on välja töötatud tunnivaatlusleht, mille alusel antakse õpetajale tagasisidet külastatud tunni kohta, täidetud vorm saadetakse õpetajale e-posti teel kommentaari lisamiseks. Tagasiside lehti säilitatakse elektrooniliselt ning neid kasutatakse õpetajatega arenguveestluste läbiviimisel. Õpetajatel ei ole kohustust kolleegide tunde külastada, see on soovituslik ning mõned õpetajad on seda ka teinud.

Kooli õppekavas³⁷ on sätestatud, et õpetaja koostab õppetöö korraldamiseks töökava lähtudes kooli õppekava üldosast ja ainekavast ning esitab õppejuhile enne trimestri algust.

Koolis esitatud õpetajate töökavad olid õpikukesksed ja kajastasid õpiku teemasid, mitte ei lähtunud ainekavadest ja nendes sätestatud õpitulemustest.

Järelevalves vaadeldi kuut õppetundi: kahte 3. klassi (üks nendest keelekümblusklass) eesti keel teise keelena tundi, kolme 7. klassi eestikeelse aineõpetuse tundi (kaks ajalugu, geograafia) ning ühte 9. klassis eesti keeles õpetatavat ainetundi (muusika).

Kolmandates klassides oli eesti keel teise keelena ühes klassis õpetaja töökavas teemaks „Poiste ja tüdrukute mängud“ ja teises 3. klassis „Mõtelda on mõnus“, mis on õpiku peatükid, mitte kooli ainekavas 3. klassile sätestatud teemad. Kolmandates klassides toimusid tunnid oma koduklassis, seintel olid eesti keele õppe toetamiseks keelematerjalid.

Kõik õpetajad olid tunnid läbi mõelnud ja vajalikud ettevalmistused tunniks teinud. Tunni teemadest teavitati õpilasi kõikides tundides tunni alguses. Tunni eesmärgid olid sõnastatud konkreetselt. Samas oli mitmes tunnis välja toodud ka tunni tegevused, mis olid kuvatud ekraanile.

Õpetajad ei kasutanud tunni alguses õpilasi tööle innustavaid ja häälestavaid ülesandeid, ainult ühes klassis oli tunni alguses väike häälestus - õpilane pidi panema kaardid õige nädalapäeva, kuunimetuse ja kuupäevaga tahvli kõrval asuvale alusele ja ütlema teistele, millised kaardid ta alusele paigaldab. Mõni õpetajad ei teinud jõupingutusi õpilaste tähelepanu võitmiseks ega töömeeleolu loomiseks, paljud õpilased jäid tunnis passiivseks. Uue keelalise materjali maht oli tundides äärmiselt väike, välja arvatud ühes ajalootunnis, kus tundi andis praktikant, ja geograafiatunnis. Teemad olid rasked, õpilased piirdusid ekraanil esitatu mahakirjutamisega, uut sõnavara ei harjutatud, materjali ei kinnistatud. Kahes tunnis kasutati kordamist enne uue teema selgitamist. Ühes 3. klassis korraldi ja kinnistati teemat „Söögid ja joogid“, ühes 7. klassis seisnes kordamine selles, et õpilased lugesid ekraanil kuvatut ette. Uusi teadmisi ja oskusi omandasid õpilased tagasihoidlikult. Ühes 7. klassi tunnis tutvustas õpetaja Eestis populaarset mälumängu *Kuldvillak* ja õpilased pidid koostama küsimused ja vastused, toetudes eelmises tunnis õpitule ja kodulugemisele. Õpilased tegid tööd põnevusega. Teises 7. klassis oli loengulaadne tund, kus õpilased pidid terve tunni kuulama ja kirja panema gooti stiili tunnused. Kolmandas 7. klassi tunnis tutvuti pinnamoodidega ja õpilased kirjutasi mõisted ekraanilt vihikusse, ka õpetaja selgitused piirdusid ekraanilt maha lugemisega ning tunni lõpus korraldi, mida teada saadi. Selleks pidid õpilased vihikusse kirjutatut ette lugema, mis ei olnud lugemine, pigem veerimine. Definitsioonid olid äärmiselt rasked, aga sellega tunnis ei tegeletud. 9. klassis

³⁷ Õppekava jagu 10.

oli jällegi loeng, kuid see oli põnev, huvitava ülesehitusega, teema oli lõimitud oskuslikult teiste ainevaldkondadega, õpetaja istus kord klaveri taha, kord lasi kuulata helifaili, kord näitas multifilmi - kõik tegevused olid omavahel hästi seostatud. Infot oli palju, aga kas õpilased midagi omandasid, on raske öelda, sest tundi kokkuvõttev tegevus puudus, samuti ei lasknud õpetaja tunni kestel õpilastel oma mõtteid avaldada. Kolmandates klassides tegeleti materjaliga, mis oli varem õpitud. Ühes klassis käsitleti lisaks varem õpitule kohakäändeid, kuid see jäi pinnapealseks ja ei haakunud tunniteemaga. Teises kolmandas klassis harjutati antud lausemalle, tehti paaris- ja rühmatööd, mis oli teemaga seotud.

Vaadeldud tundides jäi õpilaste suulise kõne osakaal äärmiselt väikeseks. Paaris- ja rühmatöös ei praktiseeritud eesti keelt, õpilased rääkisid omavahel vene keeles (ka keelekümbelusklassis). Vaadeldud tundides ei hinnanud ükski õpetaja õpitulemusi, kahes tunnis täideti tagasisideleht, kuid nende täitmise eesmärk jäi arusaamatuks. Kaks õpetajat tegid tundide lõpus väikese kokkuvõtte tunnis tehtust. Kolme õpetaja tunnis olid hästi välja toodud kõik tunni etapid, kõik tunni tegevused moodustasid loogilise terviku.

Kõige parema kontakti õpilastega sai 3.c ja 7.c kl õpetaja. Selles mängis olulist rolli õpetaja lahke ja sõbralik olek, mis lõi tunnis meeldiva õhkkonna, ning õpilased täitsid püüdlikult õpetaja antud ülesandeid. Õpetaja jälgis kogu aeg, mida õpilased teevad, innustas õpilasi, tunnustades neid sõnaliselt, aidates, keda vaja. Nendes tundides said õpilased piisavalt õpetaja tähelepanu ja õpetaja kohalolek oli igal ajal ajahetkel tajutav.

Tundide põhjal võib öelda, et õpetajate kasutatud metoodilised võtted peaksid mitmekesisemad olema. Mõnes tunnis selgus, et õpilaste keeleoskus on nii madal, et nad ei suuda oma arvamust avaldada ega mingil teemal pikemalt rääkida.

7.–9. klasside eesti keele oskust on raske hinnata, kuna õpetajad ei andnud rääkimist aktiveerivaid ülesandeid. Mõnes tunnis piirdus õpilaste kõne üksikute sõnade ütlemisega. Ühes 7. klassis oli õpetajaks eestlane, kes vene keelt ei mõista ja õpilastel ei jäänudki midagi muud üle, kui küsida õpetajalt täpsustavaid küsimusi eesti keeles. 9. klassi tunnis suhtles õpetajaga vaid 3 õpilast, kui oli vaja öelda, millist muusikat õpilane eelistab kuulata. Ühes 3. klassis tegi õpetaja enda poolt kõik, püüdes arendada erinevaid osaoskusi, kuid õpilased olid nii tagasihoidlikud (õpilasi oli 6 ja vaatlejaid 3), et nendelt ei kuulnud eriti midagi. Teises 3. klassis oli tunda, et õpilased mõistavad õpetaja kõnet, täidavad korraldusi, lausemalle kasutades oskavad küsimusele täisvastusega vastata.

Kõik õpetajad rääkisid tunnis ainult eesti keeles ning kui keegi millestki aru ei saanud, ei läinud õpetaja vene keelele üle, vaid proovis ümbersõnastamist, et õpilane aru saaks.

Koolis kasutatakse mitme kirjastuse õpikuid nt Koolibri ja Avita. Õpetajate sõnul on õppevahendid ja -kirjandus koolis olemas ja vajadusel tellitakse juurde.

Õpetajad tõid vestlustel välja, et keelekümbelusklasside õpilaste eesti keele oskus on tasemel, mis võimaldab neil aineid eesti keeles õppida ja ka jätkata õpinguid põhikoolijärgselt eesti õppekeelega õppeasutustes. Õpetajate hinnangul on tavaklasside õpilaste eesti keele oskus madal, takistades teadmiste omandamist eestikeelses aineõppes ning õpetajate hinnangul ei ole õpilased valmis õpinguid eesti keeles jätkama.

Järelevalves leidis kinnitust, et kooli keelekümbelusklassides õppivate õpilaste eesti keele tase võimaldab neil jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutustes, kuid tavaklassides õppivatele õpilastele ei tagata eesti keele õpet tasemel, mis võimaldaks põhikooli lõpetajatel jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutustes.

2.1. Ettepanekud direktorile

- 2.1.1. Leida võimalused õpetajate metoodiliste oskuste täiendamiseks mitmekesiste ja tõhusate keeleõppemeetoditega.
- 2.1.2. Koostada õpetajate töökavad lähtudes õppekava ainekavadest ning lisada töökavadesse kasutatavad õpikud, õppematerjalid, opiq keskkond ja muud materjalid.
- 2.1.3. Tagada tundides kõikide keeleliste osaoskuste arendamine, kasutades mitmekesiseid metoodilisi võtteid; anda igas tunnis õpilastele vajalikud sõnad, väljendid, fraasid ja lausemallid vastavalt teemale; õpetada nende kasutamist ja nendest lausete moodustamist ning seejärel harjutada keelematerjali kasutamist suhtluses; panna õpilased õpitaval teemal rääkima.
- 2.1.4. Tagada, et tunni planeerimisel püstitaksid õpetajad õpilaste paremaks kaasamiseks ja motiveerimiseks konkreetseid keeleliseid eesmärgid, mida tunni lõpuks saavutada.
- 2.1.5. Julgustada õpetajaid katsetama erinevaid õpilaste aktiivset osalemist eeldavaid metoodilisi võtteid ning luua õpilastele tunnis võimalikult palju võimalusi rääkimiseks.
- 2.1.6. Soovitada õpetajatel häälestada õpilasi tunni alguses aktiveerivate soojendusülesannetega. Innustada õpilasi teemade kohta küsimusi esitama ja arvamusi avaldama.
- 2.1.7. Tagada õppeaineid eesti keeles õpetavate õpetajate keeleoskuse piisavus määral, mis võimaldaks ainet eesti keeles õpetada.
- 2.1.8. Juhendada ja toetada õpetajaid, kes õpetavad õppeaineid eesti keeles lõimitud aineõppe ja keeleõppe läbiviimisel.
- 2.1.9. Soodustada ja toetada aineõpetajatel teha omavahelist koostööd ja vajadusel pöörduda eesti keele õpetaja poole, aitamaks keerulisi mõisteid lihtsamaks ümber sõnastada.
- 2.1.10. Osutada abi õpetajatele, kes pole varem koolis töötanud, määraates neile mentorid.

3. Eesti keele õppe tulemuslikkus

Riiklike tulemusnäitajate põhjal on 2021/2022. õppeaastal põhikooli lõpus sooritatud eesti keel teise keelena põhikooli eksami tulemused kõrgemad riigi keskmisest. Varasematel aastatel on eesti keel teise keelena lõpueksami tulemuste keskmised näitajad koolis olnud madalamad riigi keskmistest näitajatest (tabel 1, joonis 1). Kuna koolis õpivad osad õpilased keelekümbelklassides, siis on eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami tulemused ka koolisiselt väga erinevad, sest keelekümbelklasside õpilaste eesti keele eksami tulemused on olnud riigi teiste keelekümbelklasside õpilaste keskmisega võrreldes kõrgemad. Vene õppekeele klasside eesti keel teise keelena eksamitulemused on olnud eelnevatel aastatel teiste vene õppekeele klasside keskmisega võrreldes madalamad, kuid 2021/2022. õppeaasta lõpueksami tulemused olid keskmisega võrreldes kõrgemad.

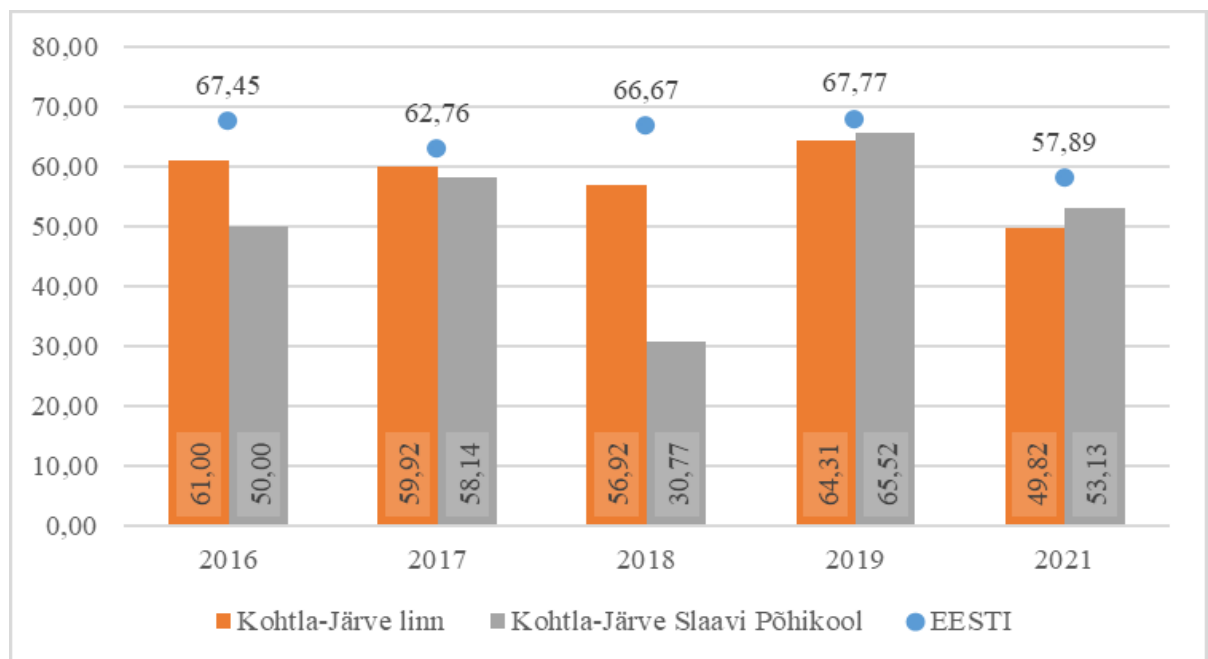
2021. aastal saavutas kooli lõpetajatest eesti keel teise keelena lõpueksamil B1 keeletaseme 53% ja kuigi eksami keskmine tulemus oli riigi keskmisest kõrgem, saavutasid 2022. aastal vaid 43% eksamil osalenud õpilastest B1 keeletaseme, mis on riigi keskmisest tunduvalt madalam.

Tabel 1. Põhikooli lõpus eesti keel teise keelena lõpueksami tulemuste keskmine koolis ning B1-keeletaseme saavutanute osakaal (%).

Õppeasutus	2018		2019		2021		2022	
	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal
Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	44,42	31	67,90	66	58,53	53	61,03	43
Eesti keel (keelekümbel)			83,32	95	81,62	92	79,22	61

Õppeasutus	2018		2019		2021		2022	
	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal	Keskmine tulemus	B1 osakaal
Vene õppekeel	44,42	31	38,60	10	52,65	43	55,69	29
Eesti keskmine	69,13	67	69,67	68	63,34	58	52,57	56
Eesti keel (keelekümblus)	82,22	87	84,10	89	80,65	88	64,33	86
Vene õppekeel	66,31	62	66,17	62	58,02	49	44,42	47

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1 taseme saavutanute osakaal lõpetanust, %.

Viimasel paaril aastal on kooli keelekümblusklasside lõpetajad saanud eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil keskmiselt rohkem kui poole punktidest (maksimaalne võimalik on 100 punkti) (joonis 1). Kuigi võrdluses Kohtla-Järve teiste koolide keskmisega on tulemus parem, jääb see maha põhikooli lõpueksamil vähemalt B1 taseme saavutanute riigi keskmisest tulemusest.

Keskhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist (tabel 2, joonis 2) on viimastel aastatel olnud kõikuv, kord (2019, 2021) kõrgemad riigi ja Kohtla-Järve linna keskmiste näitajatest, kord madalamad (2018, 2020).

Tabel 2. Keskhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist (%).

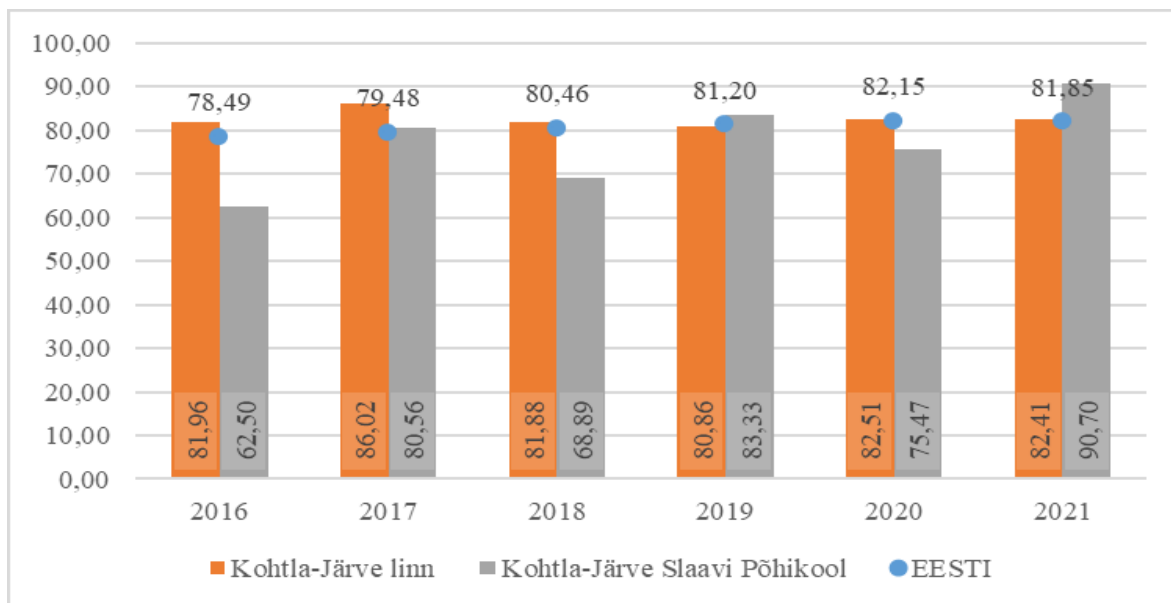
Õppeasutus	2017	2018	2019	2020	2021
Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	80,56	68,89	83,33	75,47	90,70
Kohtla-Järve linn	86,02	81,88	80,86	82,51	82,41

Eesti keskmine	79,48	80,46	81,20	82,15	81,85
-----------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

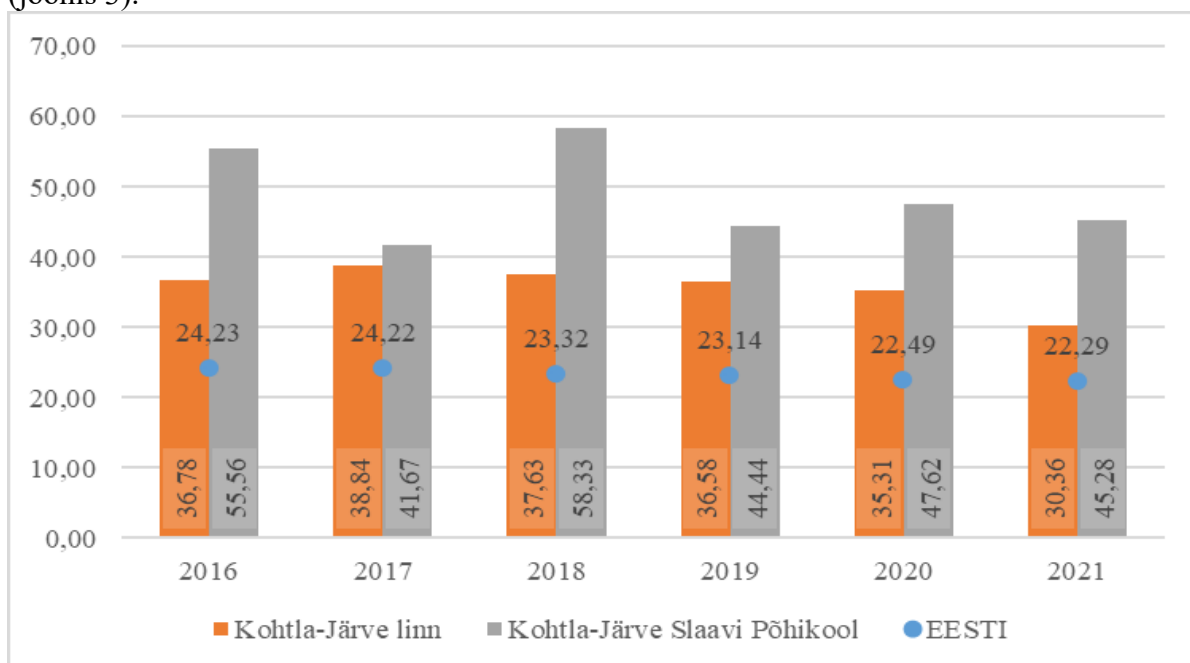
Kooli lõpetajad jätkavad õpinguid kutsekoolides ja gümnaasiumites, seda nii Tartus, Kohtla-Järvel, Jõhvis kui ka Sillamäel. Direktori sõnul läksid eelmisel õppeaastal kooli lõpetanud õpilastest 36% gümnaasiumisse, 61% läksid kutseharidusse ja 2% (1 õpilane) ei töötanud ega õpi.

Kohtla-Järve linna koolide lõpetajatel on keskhariduse omandamise tase neli aastat pärast põhikooli lõpetamist Eesti keskmine, kooli lõpetajate keskhariduse omandamise tase on aastati kõikumine, olles nii Eesti kui ka Kohtla-Järve linna lõpetajate keskmisest kord madalam, kord kõrgem (joonis 2).

Joonis 2. Keskhariduse omandanute osakaal 4 aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist ületab riigi keskmist näitajat poole võrra ja on kõrgem kui Kohtla-Järve linna koolide keskmine näitaja (joonis 3).

Joonis 3. Kutsealase hariduse omandanute osakaal 5 a pärast põhikooli lõpetamist, %.

Sisehindamise protsessis on kool riiklikke tulemusnäitajaid ja oma tegevusi analüüsinud ning on koostanud kokkuvõtte iga õppeaasta kohta³⁸. Aasta kokkuvõttes sisaldavad üldisi arvandmeid ja tegevusnäitajaid, nt rahulolu 4. ja 8. klassides, lõpueksamite hindeid ning nende analüüsi. Kool on tulemusnäitajatest välja toonud ka rahuloluküsitlustes osalenud õpilaste näitaja, kus vaid 51,85% vastanutest ütleb, et neid ei ole viimase kahe nädala jooksul kiusatud. Sisehindamise kokkuvõtet on tutvustatud õppenõukogus³⁹, kuid õppenõukogu protokoll on üldsõnaline ja ei sisalda toimunud arutelu.

Arengukava⁴⁰ on koostatud perioodi 2021–2023 kohta, selle koostamisel lähtuti sisehindamise aruannetest 2017/2018. õppeaastast kuni 2019/2020. õppeaastani.

Arengukavas on parendusvaldkondadena välja toodud, et on vajadus analüüsida põhjuseid, mis tingivad matemaatika ja eesti keele madalad tulemused 2016. ja 2018. aastal võrreldes Eesti keskmisega ning kavandada meetmed ainete õpetamise kvaliteedi tõstmiseks. Lisaks on välja toodud, et eesti keele ja matemaatikaõpetajatel tuleb tähelepanu pöörata õppeprotsessi parendamisel sellele, kuidas vähendada ülehinnatud tulemustega õpilaste osakaalu.

Direktor ütles, et koolis nähakse probleemi eesti keele õpetamisel. Õpetaja oskab keelt, ta saab aru, mis on õppetund, oluline on ka aru saada, et nad õpetavad muukeelseid lapsi, see tähendab, et rääkimise tempo peab olema teine, ehk aeglasem kui eestikeelset last õpetades. Direktor lisas, et ka hindamisel oli probleeme, aga eelmisel poolaastal pidid kõik õpetajad läbi mõtlema ja ühtlustama hindamise korralduse lähtudes kooli õppekavast.

PGSi⁴¹ kohaselt on kooli üldtööplaan õppe- ja kasvatustegevuse alane kohustuslik dokument. Lähtuvalt määrusest⁴² peab see kajastama kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest.

Üldtööplaan 2022/2023. õppeaastaks on õppenõukogus kehtestatud⁴³. Üldtööplaanis ei ole välja toodud õppeaasta üldeesmärke, see ei ole koostatud tegevusvaldkondade kaupa. Üldtööplaan on tegevuskava, millest ei selgu selle seosed arengukava ja õppekavaga, samuti ei selgu, milliseid tegevusi on planeeritud eelmise õppeaasta tegevuste kokkuvõttest lähtuvalt.

Üldtööplaani projekt avalikustati kõigile õppe- ja kasvatusala töötajatele, kuid seda ei ole toodud välja õppenõukogu protokollis⁴⁴, samuti ei sisalda protokoll koosolekul toimunud arutelusid, mistõttu ei ole täidetud haridus- ja teadusministri määruse⁴⁵ nõuet, mille kohaselt esitatakse protokollis sõnavõtjate nimed ja sõnavõtu lühike sisu.

Üldtööplaanis ei ole konkreetseid tegevusi eesti keele ja matemaatika tulemuste parandamiseks planeeritud. Juhtkonna sõnul korraldatakse õpilastele alates jaanuarist täiendavaid eksamiainete konsultatsioonitunde ja korraldatakse proovieksamid.

Õppejuht lisas, et õpetajatele telliti koolitus, kus õpetati kasutama meetodeid, mis toovad õpetamisel suuremat kasu. Osad õpetajad olid koolitusele suunatud, osad õpetajad osalesid vabatahtlikult. Nüüd tunnikülastusi tehes pööravad juhtkonna liikmed tähelepanu õpetajate kasutatavatele õppemeetoditele, kas õpetajad rakendavad koolitusel omandatud uusi meetodeid.

³⁸ Kooli 2021/22. õppeaasta töötulemuste ja ülesannete täitmise aruanne.

³⁹ Õppenõukogu 30.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-6/6.

⁴⁰ Kohtla-Järve Linnavalitsuse 24.11.2020 määrus nr 18.

⁴¹ PGS, § 70 lõige 1 p 1.

⁴² Haridus- ja Teadusministri 25.08.2010 määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“.

⁴³ Õppenõukogu 30.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-6/6.

⁴⁴ Õppenõukogu 30.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-6/6.

⁴⁵ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lg 8 p 6.

Koolil on koostatud pidaja eestvedamisel eestikeelsele õppele ülemineku tegevusplaan, mis koosneb kolmest osast: sisehindamise tulemused 10.12.2022 seisuga, kolme õppeaasta tegevusplaan ainevaldkonniti sujuvaks eestikeelsele õppele üleminekuks ja ülevaade plaani elluviimise vajadustest. Kui nimetatud tegevuskava siduda kooli üldtööplaaniga, oleks täidetud üldtööplaanile esitatud nõudmised.

Kool osaleb Briti Nõukogu keelearenduse „Ilus eesti keel vene õppekeelega kooli“ projektis, selle kaudu on valitud partnerkooliks Tartu Annelinna Gümnaasium. Kooli õpetajad osalevad Kultuuriministeeriumi korraldatud kultuurisaadikute programmis, programmi eesmärk on õpetajatele korraldada infopäevi ja õppekäike erinevate Eesti linnade muuseumitesse, teatritesse ja teistesse kultuuriasutustesse, hiljem saavad programmis osalenud õpetajad hakata õppekäike õpilastele ise läbi viima. Projekti „Teater maale“ kaudu on käidud teatris Tartus ja Tallinnas. Õpilased osalevad KIKi projekti raames õppekäikudel, mis toimuvad eestikeelsete giididega.

Professionaalse eestikeelse õpetaja projektis osalevad kaks 2. klassi, selle projekti kaudu on toimunud ka eesti keeles töötoad. Projekt kestab kokku kuus aastat.

Direktori sõnul osaletakse projektides, mis õppekava teemaga ühilduvad, et neid saaks kasutada õppe mitmekesistamiseks ning juba projekti kirjutamise etapis mõeldakse, mis tegevused projektile järgnevad, milline on projekti tugi õppekava täitmisel ja eesti keele õppe arengus.

Direktori sõnul tehakse ühiseid üritusi Kohtla-Järve Gümnaasiumiga. Raamatukoguaasta puhul käis gümnasist rääkimas, Vabariigi aastapäeval toimib ühisüritus staadionil. Kooli lapsed osalevad gümnaasiumi valikainete kursustel, toimuvad „Arukate akadeemia“ ja „Talvine akadeemia“. Gümnasistid on teinud loov- või praktilise töö kooli baasil.

Direktor ütles, et riigilt saadava huvihariduse toetuse raames loodetakse veel sel õppeaastal avada kuni kuus eestikeelset huviringi. Kohtla-Järve linnas on huviringe, mille töökeel on eesti keel, aga neid ringe on vähe. Direktor lisas, et koolis ei ole takistusi eesti õppekeelele üleminekuks.

3.1. Ettepanekud direktorile

- 3.1.1. Siduda järgmiseks õppeaastaks eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava üldtööplaaniga.
- 3.1.2. Korraldada koolis haaravaid eestikeelseid üritusi, mis tõstaksid õpilaste motivatsiooni eesti keelt õppida.
- 3.1.3. Korraldada eestikeelseid õppekavaväliseid, sh huviringide, keelelaagrite tegevusi.
- 3.1.4. Soodustada koolikeskkonnas omavahelist eestikeelset suhtlemist, et nii õpilased kui ka koolitöötajad suhtleks omavahel eesti keeles, et praktiseerida eesti keeles rääkimist.
- 3.1.5. Kaaluda eesti õppekeelega koolidest „digisõprade“ leidmist, kellega suheldes eesti keele oskust arendada ja keelepraktikat saada.

3.2. Ettekirjutused pidajale

- 3.2.1. Tagada õppenõukogu protokollide vormistamisel kooskõla haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõike 8 punktiga 6, esitades protokollis sõnavõtjate nimed ja sõnavõtu lühikese sisu. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.06.2023.
- 3.2.2. Tagada kooli üldtööplaanide koostamine vastavalt haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-s 4 ja § 5 lõikes 1 sätestatule ja käesoleva õiendi punktis 3 toodud selgitustele. Tähtaeg: 01.09.2023.

4. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, keeleoskuse tase ja täienduskoolitus
Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust haridus- ja teadusministri määruses⁴⁶ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (väljavõte 15.11.2022) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 46, kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 38 töötajal: 34 õpetajal, logopeedil, sotsiaalpedagoogil, õppealajuhatajal ja direktoril. Kaheksal õpetajal kvalifikatsioon nõuetele ei vastanud, kõigil neil puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Kõikide õppe- ja kasvatusala töötajate välisriikides omandatud haridustasemele oli hinnangu andnud Eesti ENIC/NARIC Keskus.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) Õpetaja (inglise keel I kooliaste 3 tundi, eestikeelne kunst II kooliaste 6 tundi, eestikeelne kunst III kooliaste 7 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 2) Õpetaja (eesti keel teise keelena II kooliaste 3 tundi, eesti keel teise keelena III kooliaste 2 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 3) Õpetaja (eesti keeles tööõpetus II kooliaste 15 tundi, tööõpetus III kooliaste 6 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (õpilünkade tasandamiseks ja sujuvate üleminekute toetamise õpetaja) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 5) Õpetaja (eesti keeles kehaline kasvatus II kooliaste 2 tundi, kehaline kasvatus III kooliaste 8 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 6) Õpetaja (eesti keeles muusika I kooliaste 12 tundi, muusika II kooliaste 7 tundi, muusika III kooliaste 8 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 7) Õpetaja (eesti keeles ajalugu II kooliaste 3 tundi, ajalugu III kooliaste 10 tundi, inimeseõpetus II kooliaste 1 tund, inimeseõpetus III kooliaste 2 tundi, ühiskonnaõpetus II kooliaste 2 tundi, ühiskonnaõpetus III kooliaste 4 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 8) Õpetaja (eesti keeles ajalugu II kooliaste 2 tundi, ajalugu III kooliaste 4 tundi, inimeseõpetus II kooliaste 1 tund, inimeseõpetus III kooliaste 2 tundi, loodusõpetus II kooliaste 6 tundi, ühiskonnaõpetus II kooliaste 1 tund, ühiskonnaõpetus III kooliaste 1 tund) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

Kaheksal õpetajal puudub vajalik magistrikraad ja õpetajakutse, neist kaks õpivad magistriõppes. Üks õpetaja on kooli tööle tulnud „Noored kooli“ projekti kaudu ning töötab

⁴⁶ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

koolis tähtajalise töölepinguga teist õppeaastat.

Juhime tähelepanu, et haridusametuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega. Õpetajaga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, saab PGSi⁴⁷ alusel sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks tingimusel, et õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat. PGSi⁴⁸ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu. Hoolekogu⁴⁹ on konkursikorra kehtestanud, seda on muudetud⁵⁰ konkursi nurjumise võimaluse lisamisega konkursi korda.

Täiendavalt oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁵¹ kehtestatudle ning eesti keeles õpetamise täienduskoolitused. Koolis õpetavad eesti keelt teise keelena või aineõpetust eesti keeles 18 õpetajat, kellest kümme omavad nõutavat kvalifikatsiooni ja keeletaset C1, ühel on vastav kvalifikatsioon, kuid eesti keele oskus tasemel B2 ning seitsme õpetaja kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuid neil on nõutav keeletase C1.

Kooli tunniplaanist selgus, et eesti keele õpetaja töölt eemalviibimise ajal asendati tunnid eesti keelega, kuid neid tunde ei juhendanud mitte ainult eesti keelt C1 tasemel valdavad õpetajad, vaid ka need, kelle eesti keele oskus on B1 või B2.

Direktori sõnul püütakse tunnid asendada sama aine tundidega, mille õpetaja viibib tööst eemal ning alati ei õnnestu leida eesti keele tunde asendama eesti keelt vabalt kõnelevaid õpetajaid, vaid tunde asendavad ka madalama eesti keele oskuse tasemega õpetajad.

Koolis töötab 17 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle keeleoskus ei vasta nõutavale tasemele B2. Koolis töötavate õpetajate vastavus riigikeeleoskuse taseme nõuetele on madalam riigi keskmistest, aga see on kõrgem Kohtla-Järve linna koolide keskmistest näitajatest (tabel 4). Viimase viie aastaga on koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskus tõusnud ligi 20%. Direktori sõnul on õppekavas kajastatud õppeained, mida õpetatakse eesti keeles ning sellest lähtutakse õpetajaid otsides. Õpetajate valikul on esimene kriteerium eesti keele oskus, teine kvalifikatsioon ja kolmas arusaamine, et õpetab muukeelset õpilast. Nii ongi kooli tööle leitud õpetajad, kellel on eesti keel emakeel või omavad nad C1 tasemel keeletunnistust, kuid puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.

Direktori sõnul takistavad õpetajatel nõutava tasemel eesti keele eksami sooritamist erinevad põhjused, mõned õpetajad küll õpivad, aga ei saa eksamil nõutavat tulemust, mõned vanemaegsed aga ei lähegi eksamile, osadel puudub usk, et eesti keeles C1 taseme saavutamine tagab eestikeelse aineõpetuse.

Tabel 4. Õpetajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele (%).

Õppeasutus	2017	2018	2019	2020	2021
Kohtla-Järve Slaavi	46,94	47,06	52,00	56,52	65,12

⁴⁷ PGS, § 74 lg 7.

⁴⁸ PGS, § 74 lg 1¹ p 8.

⁴⁹ Hoolekogu 23.05.2019 koosoleku protokoll nr 6.

⁵⁰ Hoolekogu 11.01.2023 koosoleku protokoll nr 3.

⁵¹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6 ja 7.

Põhikool					
Kohtla-Järve koolide keskmine	56,60	57,64	58,09	60,00	62,75
Eesti keskmine	93,07	93,23	93,30	93,28	93,57

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kui Kohtla-Järve linnas kokku vastab EHISe andmetel eesti keele oskus nõuetele ligi 63% õpetajatest, siis koolis on 2021. aastal riigikeeleoskuse nõuetele vastavate õpetajate näitaja üle 65%. Eelnevatel aastatel on õpetajate riigikeeleoskus olnud alla linna keskmist, mis näitab, et kooli personalivalikul ja õpetajate koolituste planeerimisel on viimasel ajal pööratud rõhku riigikeeleoskusele.

Direktori sõnul jälgitakse, kui on vajadus keelekursusteks, siis need ka avatakse, praegu on avatud kaks rühma, ühes rühmas õpivad koolitöötajad B1 ja teises B2 tasemel.

Direktor lisas, et õpetajate leidmiseks kirjutavad nad ka ülikoolidele, et otsivad eesti keelt valdavaid õpetajaid. Samuti on asendusõpetaja programmi kaudu õpetajaid palgatud ja algselt asendusõpetaja teenust pakkunud õpetajad on tulnud päriselt kooli tööle.

Perioodil 2017–2022 on 16 õpetajat osalenud eesti keele kursustel. Teises keeles õpetamise metoodikakursusel ja lõimitud aine ja keeleõppe (edaspidi *LAK*) koolitusel on perioodil 2017–2022 osalenud 32 õpetajat, kursuse pikkused on olnud 3–78 tundi. Koolis on analüüsitud õpetajate koolitusvajadust. Direktori sõnul esitavad õpetajad arenguestlusteks, mis toimuvad iga kevadel, eneseanalüüsi, kus toovad välja ka ettepanekud koolitusteks. Juhtkond on koolitusteks tehtud ettepanekuid analüüsinud ja nende alusel koolitusi planeerinud ja korraldanud. Nii toimusid koroonaja ajal digipädevuste koolitused õpetajatele, korraldatud on koolitus hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamiseks tavaklassis. Direktori sõnul tõlgitakse koolitus kahte keelde, et kõik õpetajad saaks aru, mida õpetatakse.

Uute õpetajate toetamiseks koolis mentorsüsteemi loodud ei ole. Direktori sõnul juhendavad noor õpetajaid õppejuht ja ainenõukogude juhid ning koolis on uute õpetajate kasutuses nn *Nutinurk*, mis on Google Drive's olev infoleht alustavale õpetajale, selles on põhjalikult selgitatud, kuidas erinevaid veebikeskkondi, sh Stuudiumit kasutada, kuidas oma ainekavast aru saada, kuidas õpet ja hindamist korraldada.

Koolis on tugispetsialistidest logopeed ja sotsiaalpedagoog. Mõlema kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Koolis õpib koolivälise meeskonna soovitustega õpilasi, kellele on määratud eripedagoogi ja psühholoogi teenused, kuid vajalike tugispetsialistide puudumisel teenust ei pakuta. Kuigi kool on EHISesse märkinud eripedagoogi teenuse rakendamise, siis 21, neist 11 tõhustatud või eritoega õpilast, ei saa eripedagoogi teenust. EHISe ja koolis kohapeal kontrollitud andmetel 22 õpilast, neist 12 tõhustatud või eritoega õpilastest, ei saa psühholoogi teenust.

Direktori sõnul on konkursid eripedagoogi ja psühholoogi ametikohtadele avatud, kuid konkursile ei ole laekunud soovivavaldu. Konkursid olid ka järelevalve ajal kooli veebilehel avalikud. Tugispetsialistide leidmine on piirkonnas nii pidaja kui ka direktori sõnul keeruline. Vestlustest ilmses, kuna õpilased õpivad lisaks eesti keelele ka aineid eesti keeles, on koolis lisaks venekeelsetele tugispetsialistide vaja õpilaste toetamiseks eesti keeles teenust pakkuvat eripedagoogi ja logopeedi.

4.1. Ettepanekud direktorile

- 4.1.1. Püüda leida kooli hea eesti keele oskuse ja hea metoodilise väljaõppega õpetajaid.
Leida võimalus mentorite määramiseks uutele õpetajatele, kes asuvad kooli tööle ja vajavad metoodilist või ainealast juhendamist.
- 4.1.2. Suunata õpetajaid rohkem nüüdisaegse õppemetoodika koolitustele ja jälgida, kuidas koolitusel omandatu jõuab tegelikku õpetamispraktikasse.
- 4.1.3. Toetada kvalifikatsiooninõuetele mittevastavatel õpetajatel magistrikraadi omandamist, direktoril ja kooli pidajal soodustada ja motiveerida õpetajaid tasemeõpingutes osalemisel.
- 4.1.4. Julgustada ja toetada eesti keelest erineva emakeelega õpetajaid osalema eestikeelsetel koolitustel ja kasutama eestikeelset meediat, et saavutada eesti keele oskus nõutaval tasemel.
- 4.1.5. Leida õpetajatele võimalus osaleda eesti keele koolitustel ning ka eesti keele kui teise keele metoodikaalastel koolitustel ja toetada õpetajaid nõutava taseme keeleeksami sooritamisel.
- 4.1.6. Suunata õpetajaid üksteiselt õppimisele, osalema partnerkoolide õppeprotsessis ning suvelaagrites, lisaks pakkuda individuaalset tuge, sh mentorlust neile õpetajatele, kes on valmis oma keeleoskust parandama. Keeleõppeplaani võivad kuuluda sellised tegevused nagu keelekursused, keeleklubid, keelekohvikud, mentorõpe, tööjõuvahetused, koolivahetused, stažeerimised jms.
- 4.1.7. Koostada koostöös pidajaga õpetajate ja tugispetsialistide tööle värbamiseks motivatsioonipakett, mille rakendamine hõlbustaks õpetajate ja tugispetsialistide ametikohtade täitmist.
- 4.1.8. Leida võimalus õpilaste toetamiseks eestikeelsete tugispetsialistide värbamiseks, et tagada õpilastele lisaks venekeelsete tugispetsialistide toele ka eestikeelse eripedagoogi ja logopeedi tugi.
- 4.1.9. Tagada eesti keele ja eestikeelsete asendustundide juhendamine eesti keelt C1 tasemel oskavate õpetajate poolt, võimaluse korral liita õpilased teiste keeleõppe rühmadega, et tagada õpilaste nõuetekohane juhendamine.

4.2. Ettekirjutused pidajale

- 4.2.1. Tagada koolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.06.2023.
- 4.2.2. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikest 1. Täitmise tähtaeg: 01.06.2023.